

Terrorist is als robot door hersenspoeling

Uit eigen ervaring weet Massoud Djabani hoe radicalisering werkt. En dus ook hoe dit te voorkomen.

De saamhorigheid over de hele wereld na de vreselijke aanslagen in Parijs is prachtig en ontroerend. Aan de andere kant horen we ook verhalen van gematigde moslims die nu uitgescholden worden en zijn er spanningen en angst. Autochtonen die zich onveilig voelen, trekken naar politici met zwartwit stellingen. Mensen met multiculturele achtergronden die zich onveilig voelen, isoleren zich binnen de eigen culturele groep. In beide situaties wordt 'wij' tegenover 'zij' geplaatst, waardoor voedingsbodems ontstaan voor radicale ideeën. Hier spelen terroristische organisaties op in. Inzicht in dit proces kan radicalisme en terrorisme tegengaan.

Achter aanslagen zoals in Parijs zitten vrijwel altijd terroristische sekten die met hersenspoeling en 'identiteitsverbreking' hun volgelingen veranderd hebben in robots. De aanslagplegers zijn als het ware alleen de zichtbare vingers, daarachter zit een compleet lichaam en een aansturend brein.

Ik spreek uit eigen ervaring. Tijdens de Iraanse revolutie heb ik zelf ondervonden welke processen zich binnen dergelijke organisaties afspeelen. Vanuit die ervaring wijs ik op het enorme belang van preventie van radicalisering, want elke terrorist is, zonder uitzondering, eerst ge-radicaliseerd.

Wanhoop en pijn

Radicale en terroristische organisaties spelen bewust in op de gevoelens van emotioneel bewogen mensen. Zelf werd ik op jeugdige leeftijd geworven door een extreem radicale organisatie, die inspeelde op mijn gevoelens van pijn, wanhoop en de behoefte aan wraak die ik voelde omdat mijn drie broers geëxecuteerd waren. Voor ik het besepte, zat ik middenin een geïsoleerde sekte,



Slachtoffer van een zelfmoordactie in Nigeria. Een meisje blies zich op de markt, in opdracht van Boko Haram, op. FOTO AFP

waarvan de leden werden gehersenspoeld. Al snel was er niets meer over van mijn eigen identiteit.

Na werving door een radicale of terroristische sekte volgt dus een subtiel proces van hersenspoeling. Eerst word je geïsoleerd van de buitenwereld. Er wordt op je ingeprikt en een vijandbeeld gecreëerd: zij vernietigen alles, wij gaan het volk redden.

Vervolgens word je in een voortdurende staat van uitputting gehouden zodat je geen seconde de tijd hebt om twijfel te voelen of om na te denken. Contact met familieleden moet verbroken worden. Door een verhandingsproces verlies je alle contact

met je gevoel. Beetje voor beetje verdwijnt je eigen identiteit. Wat overblijft is een lege huls, die door de leiders wordt gevuld met maar één gevoel: haat. Zo worden robots gecreëerd die kunnen worden aangestuurd om opdrachten uit te voeren.

Losbreken door twijfel

Na dit alles is het bijzonder moeilijk uit deze organisaties los te komen. Wat mij betreft was het een zegen zwaargewond in het ziekenhuis te belanden. Door weken afgesneden te zijn van de sekte, konden er na verloop van tijd vragen in mij opborrelen, zoals 'waar zijn we eigenlijk mee

bezig?' en 'hoe kan geweld tot iets goeds leiden?'. Deze twijfel is van onschatbare waarde, want alleen daarvoor kun je losbreken. Uit deze zaden groeien draden die je weer verbinden met je oorspronkelijke identiteit en als dat proces doorgang kan vinden, kun je jezelf aan de invloed van de sekte gaan onttrekken.

Preventie van radicalisering moet daarom worden doorgevoerd in alle lagen van de maatschappij. Ik denk aan het geven van weerbaarheidstrainingen op basisscholen, aan het overbruggen van cultuurkloven, aan het voorkomen van voedingsbodems als frustratie, wanhoop en isolement.



Massoud Djabani
stichting preventie radicalisering

commentaar

De mening van de krant, verwoord door leden van de hoofdredactie en senior redacteuren.

Internationale aanpak Boko Haram net zo dringend als strijd tegen IS

Pas door – of dankzij – Parijs is het gevoel van urgentie in Nigeria terug

De opmars van Boko Haram krijgt sinds deze week eindelijk weer de aandacht die dringend nodig is. Al een jaar is de terreurgroep bezig met een gevaarlijke opmars in het noorden van Nigeria, een land dat tot voor kort gold als een van de succesverhalen van Afrika, met de grootste economie van het continent en met een redelijk functionerende democratie. Net zoals het Midden-Oosten wordt meegezogen in een spiraal van geweld door de terreur van Islamitische Staat, zo dreigt ook in Afrika een cruciaal land meegezogen te worden, richting de afgrond.

In Nigeria leven al 1,7 miljoen mensen onder het bewind van Boko Haram, vooral moslims in het arme noorden. Deze week overde de terreurgroep de laatste noordelijke stad die nog bestuurd werd door de regering. Hoe gevaarlijk de groep is, en hoe sterk de opmars begint te lijken op die van IS, blijkt uit het feit dat de internationale troepenmacht die de stad moest beschermen, geen stand wist te houden. Ook deed Boko Haram een (voorlopig mislukte) poging buurland Kameroen binnen te vallen en daar steden te veroveren. Pas door – of dankzij – de aanslagen in Parijs is het gevoel van urgentie terug. Opeens klinkt de

roep om de slachtoffers van terrorisme in Nigeria niet te vergeten. De afgelopen jaren waren dat er al 11.000. Het is dringend nodig dat die internationale aandacht niet weer verslapt, zoals vorig jaar gebeurde na de ontvoering van 200 schoolmeisjes. Van alle kanten kreeg Nigeria toen hulp aangeboden om de meisjes op te sporen en te bevrijden. Het is niet gelukt, mede door het jammerlijke falen van het Nigeriaanse leger. De aandacht verslaptte daarna, ook toen Boko Haram zijn opmars verder uitbouwde. Het ging zelden over wat er moest gebeuren als Nigeria het terrorisme niet zelf kon bestrijden.

Nigeria zelf kan en moet meer doen om Boko Haram te bestrijden. President Jonathan is meer bezig met zijn persoonlijke herverkiezing dan met de toekomst van het land. Het leger is zo corrupt dat het nauwelijks normaal functioneert. De bevolking is murw. Niet vergeten moet worden dat Nigeria al dertien jaar bezig is om Boko Haram te bestrijden. Dat het land nu zo faalt, is des te triester omdat het in een eerdere fase wel succesvol was. In 2009 leek Boko Haram verslagen. Nu wordt het tijd om te erkennen dat een terreurgroep als deze alleen met een internationaal front bestreden kan worden. Net als IS.